

רבין מתחכה לפרס

למעשה יש במפלגת העבודה הסכמה

כלליית: אי אפשר ללכת עוד פעם

לבחירות כשפרס עומד בדאש. יש רק

מועמד סביר אחד: רבין. על כך

מסכימים הניצים והיונים

אילו נקלע זר לשיבת מרכז מפלגת העבודה, מבלי לדעת דבר וחצי דבר על הפוליטיקה הישראלית, והיה צריך לנחש מיהו מנהיג המפלגה, היה מצביע ללא היסוס לעבר יצחק רבין.

האלקטורליות. כזה מודים כיום — רק בינם לבין עצמם בינתיים — גם "היונים" במפלגה. אל רבין ומתנהו מתקרבים היום גורמים חשובים רבים במפלגה, שחלקם היו רחוקים

בנייה הערכה הישראלים מידי החיוביאללה. פרס נשמע לעומתו "מפלגתי" כשדיבר על הסיוע שיש לתת לקיבוצים ולמושבים.

למצבידברים זה יש אחיזה מוצקה במציאות הפוליטית, שנוצרה בשנה האחרונה. רבין הפך לציר המרכזי, כמעט כלי יסודי, בתחום המפלגתי, המדיני והביטחוני כאחד.

כשרצה בהקמת ממשלת האחדות — היא קמה. כל עוד הוא רוצה שתמשיך להתקיים — היא מתקיימת, ופרס נאלץ להתקפל. כשאינו רוצה בממשלה צרה עם הרתיים, שבה היה מאבד את בכורתו לפרס, טירפד לפרס את המגעים. כשהוא רוצה בתהליך מדיני — הוא מצליח לגרום את שמיר והליכוד לכיוון זה, למרות התנגדותם העזה של דויד לוי ואריאל שרון. כשהוא מגיע למסקנה שאי אפשר לחסל את האינתיפאדה בכוח — לא משנה כמה שמיר יצהיר את ההיפך וכשהוא רוצה להקשיח את ידו כלפי האוכלוסיה בשטחים — אין מי שימנע זאת ממנו. כך כמעט בכל נושא פוליטי/מדיני/ביטחוני חשוב העומד על הפרק.

רבין בוחר בטאקטיקה הפוליטית של אמר צעיהררר: יד קשה כלפי מחוללי האינתיפאדה, יחד עם הצעה מדינית. לכך הוא קורא "מדיניות מאוזנת". כנאומו מתח תכופות גזירה שווה בין "השמאל" וה"ימין הקיצוני", "אנו תולכים למשאומתן — לא בגלל השמאלנים הישראליים ולא בגלל הימין הקיצוני". הוא הרגיש את התנגדותו לנסיגה לגבולות 1967 ול"חלוקת ירושלים. והוא גם אמר "לא למשאומתן בכת אחת, למעבר ממילחמה לשלום — זה יוביל לפיצוץ, ואי אפשר לעשות זאת ללא

גדעון סער-סרצ'וסקי

ותור על ירושלים. לכן אני מאמין בשלכיי ביניים". אך הוא הקפיד להדגיש את התנגדותו לארץ-ישראל השלמה, מפני שזו תהיה מדינה דו-לאומית או מדינה גזענית עם אפרטהייד, אלא אם כן מדברים על טראנספר — וזה כבר סיפור אחר". לעומת ההילה של תפקיד שריהבטחון, במיוחד אחרי פעולת החטיפה של השייח' עבדאלכרים עובד, הולך דימוי הציבורי של פרס ונשחק בלישכת שריהאוצר, בין 140 אלף מובטלים, מיתון וסימני אינפלציה מתח-רשת.

פרס גם נמנע, למרות רצונו העז, מלפוצץ את ממשלת-האחדות הבונה את רבין (פוליטיקה) והקוברת אותו (פוליטיקה), בעיקר מכיוון שהוא מבין שהליכה לאופוזיציה משמעותה — היקלעותו לתוך מחול-שדים שיתחדש במפלגתו.

חבריהכנסת מיכאל ברזוהר: "אם הכי חירות לכנסת יהיו כשהנושא המדיני ברקע, אתמוך ברבין. לדעתי, אילו היו היום נערכות בחירות פנימיות במפלגת-העבודה, רבין היה מנצח. אין ספק שרעיון הוועידה הבינלאומית של פרס הוביל את מפלגת-העבודה לכישלון. לעומת זאת יש לתת קרדיט לרבין, עליכך שחף את הממשלה הנוכחית לכיוון המדיני. פגישת שמיר עם גמלי אל-טריפי היא הישג מדהים למפלגת-העבודה. בעבר רבין סירב להיפגש עימו..."

ברזוהר מבקש "לדלג חוד" על מנהיגות-הביניים במערך — גור, שחל ויעקובי — הישר לדור הצעיר של חבריהכנסת של המפלגה, שלדעתו אינו פחות מוכשר —

הראשונות כאלום. את אלה ייחד הגיל הקשיש, והעובדה שהם לבדם האוינו לנאומים המייגעים, ולא יצאו ללובי הרחב, שם היה ה"אקשן" האמיתי.

כמה מחברי-המרכז לעגו בגלוי לפרס ולרבין, כשנשא את נאומו. למשל, כשפרס אמר "אני גם רוצה להגיד למען היושר והאמת..." הגיב מישהו בקהל: "כן, כן, היושר, היושר והאמת..."

ציחקקים לעגניים עוררו גם מישחקי הלשון הירועים של פרס. הקהל ממש ציפה לקטע שבו השמיע פרס פראפראזה על ריבני בךגוריון, ואמר: "צריך להילחם באינתיפאדה כאילו לא מתנהל משאומתן מדיני, וצריך לנהל משאומתן מדיני כאילו אין אינתיפאדה". כשהגיע לשורה זו הצטחקקו בקהל: "אמרת לך, הנה, הנה..."

כשפרס אומר: "לא הסקרם יקבעו את גורלנו, אלא מה שנעשה בתוכנו יקבע את גורל הסקרם", היה הקהל בריעה שהוא

פרס בורד בשורה הראשונה חיוך מאולץ לטען הצלמים

הסתבר, ונראה שגם פרס הבין זאת. הוא הוריד את נימת-הריבוי. "אתה רשמת את זה?" קרא אחד מחברי המרכז (שקשה להניח שיצביע בהתמודדות הבאה עבור פרס), לאחר העיתונאים. כשפרס הגיע למישחקי-המילים הבא: "אסור שיהיה (אצל הפלסטינים) שילטון של רובה, ולא שילטון של רוב", כמה מחברי המרכז קראו בהלצה: "בראון, בראון..." לעומת זאת זכה יצחק רבין ביחס שונה בתכלית מצד חברי-מפלגתו. הוא היה הנואם היחיד שזכה בהקשבה כאלום כשהוא נשא את דברו, ובמחויבות-כפיים סוערות כשהוא סיפר איך חילצו חיילי-צה"ל את החיילת שנתפסה על-ידי החייל הירדני באותו היום בבוקר. נאומו של רבין היה מהוקצע, "ממלכתי". הוא ידע איך לפרוט על רגשות הקהל, כשהוא סיפר על המאמצים לשיחרור

ממנו בעבר, ושנמנו אף עם מתנגדיו. בין היתר מתקרבים אליו ראשי "הזרם המרכזי" הניצי, שחלקם היו תומכי-פרס בעבר: חברי הכנסת שלמה הילל, שושנה ארבל-אלמוז, לינו ועוד, השרים משה שחל, מרדכי גור וגר יעקובי, שהכריזו על עצמם כעל מועמדים לראשות-המפלגה, "המישמרת הצעירה" של המפלגה, בעלת הגוון היוני, ועוד. גם חבר הכנסת מיכאל ברזוהר, שבי-1977 עמד בראש המטה של פרס בהתמודדותו עם רבין על ראשות-המפלגה, נוטה כיום לתמוך ברבין מול פרס. התנהגות החברים בכינוס המרכז העידה על יחסי-הכוחות המשתנים במפלגה. פרס לא זכה במחויבות-כפיים כשעלה לרבר, וגם כשהלך נאומו, כל אימת שניסה לנסוק לשי-אים רטוריים, זכה, לכל היותר, במחויבות-כפיים קלושות מצד יושבי שלוש השורות

יושבי-ראש המפלגה, שימעון פרס, נכנס לאולם, ובניגוד למה שקורה בדרך כלל באירוע כזה, ניגשו אליו לומר לו שלום או ללחוץ את ידו, חברי-מרכז מעטים בלבד. במשך כמה דקות ישב בורד בשורה הראשונה, כשהוא מנסה להעלות חיוך מאולץ על פניו היגיעות, למען הצלמים שהנציחו את כדירתו של "הרץ למרחקים ארוכים". התמונה הזאת אמרה את הכל. לשימעון פרס קורה עכשיו, בתוך מיפ' לגתו, מה שקרה לו קודם לכן בציבור הרחב: אוכרז מוחלט של אמון בו. הוא נתפס כלא-אמין, ולא משנה מה הוא אומר. "גם כשהוא צודק", העיר אחד מחברי-הכנסת של העבודה באוזני עיתונאי. לעומתו, יצחק רבין הולך ונתפס כתיקוה היחידה, ואולי האחרונה, של המפלגה, כיחיד שיוכל לקטוע את שרשרת תבוסתיה